

3. RAMMER OG FORUDSÆTNINGER

Rammerne for udarbejdelsen af vandforsyningsplanen udgøres af de lovmæssige krav til planens udformning og udarbejdelse samt de gældende planer, som berører vandforsyningsområdet direkte og indirekte. Inden for disse rammer kan kommunen opstille konkrete politiske mål for de områder, som vandforsyningsplanen omfatter – herunder en prioritering og finansiering af indsatsen.

Rammerne og forudsætningerne for udarbejdelsen af planens mål og konkrete indhold er beskrevet i nærværende afsnit, idet de overordnede rammer beskrives først efterfulgt af kommunens egne planer. Endelig indgår der i planforudsætningerne en prognose for vandforbruget – bl.a. baseret på en befolkningsprognose.

Rammerne og forudsætningerne udgør sammen med erfaringerne fra den hidtidige indsats grundlaget for opstilling af de konkrete målsætninger, som er fastsat i nærværende plan.

Ved fastsættelsen af målene i Vandforsyningsplan 2006 er udgangspunktet fortsat tilvejebringelse af en høj forsyningsikkerhed, opretholdelse af god drikkevandskvalitet samt reduktion i vandforbruget. En økonomisk optimal tilrettelæggelse af investeringer og drift samt hensynet til de begrænsede grundvandsressourcer og andre miljøhensyn spiller ligeledes en betydelig rolle. Nye målsætninger for indvinding af drikkevand indenfor kommunegrænsen samt for øget anvendelse af sekundavand og regnvand er således tiltag, der på sigt kan medvirke til at sikre en mere bæredygtig vandindvinding i byen.

3.1 LOVGRUNDLAG

Vandforsyningsloven (lovbekendtgørelse nr. 130 af 26. februar 1999 om vandforsyning mv.) har til formål at sikre, at udnyttelsen af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en helhedsvurdering. Endvidere skal loven sikre en samordning af den eksisterende vandforsyning med henblik på en hensigtsmæssig anvendelse af vandforekomsterne samt en planmæssig udbygning og drift af en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning.

Vandforsyningslovens §14 er det lovmæssige grundlag for vandforsyningsplanen. Heraf fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde planer for, hvorledes vandforsyningen skal tilrettelægges, herunder hvilke anlæg forsyningen skal bygge på, og hvilke forsyningsområder de enkelte anlæg skal have.

De nærmere retningslinier for vandforsyningsplanens udformning og indhold er beskrevet i bekendtgørelse om vandindvindings- og vandforsyningsplanlægning og det tilhørende cirkulære.

I Københavns Kommune er vandforsyningsstrukturen væsentligt anderledes end i næsten alle andre kommuner. De fleste kommuner rummer typisk flere offentlige eller private vandværker, som forsyner afgrænsede dele af kommunen - f.eks. mindre byområder - samtidig

med, at mere tyndt befolkede dele af kommunen ofte forsynes fra indvindingsboringer på den enkelte ejendom.

De særlige forhold omkring vandforsyningsstrukturen i Københavns Kommune kan sammenfattes i følgende punkter:

- Al drikkevandsforsyning leveres fra en enkelt vandforsyning – KE Vand A/S, som er 100 % ejet af Københavns Kommune.
- Indvindingen til drikkevandsforsyningen sker fra kildepladser og vandværker beliggende udenfor kommunegrænsen.
- En del af grundvandsressourcen under Københavns Kommune udnyttes af omegnskommuner/Frederiksberg og i begrænset omfang af KE Vand, idet oplande for indvindingsboringer udenfor kommunen strækker sig ind under byen.

Disse særlige forhold betyder, at flere af punkterne i planlægningsbekendtgørelsen ikke er relevante eller kan behandles meget kortfattet i nærværende plan. Således udgør hele Kommunen et samlet forsyningsområde, ligesom der ikke findes idriftværende almene vandværker indenfor kommunegrænsen.

Med udgangspunkt i bekendtgørelsens retningslinier sammenholdt med de særlige forhold i Københavns Kommune bliver vandforsyningsplanens hovedtemaer herefter:

- Udbygning, vedligeholdelse og renovering af ledningsnettet i København.
- Regulering af vandforbruget gennem foranstaltninger, der reducerer forbruget af drikkevand.
- Opretholdelse af et forsyningsberedskab.

Ifølge bekendtgørelsen og det tilhørende cirkulære skal vandforsyningsplanen udarbejdes efter forhandling med de private almene vandforsyninger (ikke aktuelt for Københavns Kommune), embedslægeinstitutionen og i fornødent omfang med andre interesserede myndigheder og institutioner i Kommunen.

3.2 DE OVERORDNEDE RAMMER

De overordnede rammer for vandforsyningsplanlægningen er primært fastlagt i regionplanen. Miljømålsloven fra 2003 har imidlertid også en indirekte, men væsentlig betydning for vandforsyningsplanlægningen.

Miljømålsloven

Miljømålsloven implementerer EU's vandrammedirektiv i dansk lovgivning. Loven har til formål at fastlægge rammerne for beskyttelsen af overfladevand og grundvand samt for planlægning indenfor de internationale naturbeskyttelsesområder. Ifølge loven skal der for de 13 vanddistrikter i Danmark udarbejdes planer, som skal sikre et godt vandmiljø.

Miljømålsloven indebærer skærpede dokumentationskrav i forbindelse med vandindvinding – herunder omkring påvirkningen af overfladevand og grundvandskvalitet. Hertil kommer, at forureningslukning af flere indvindingsboringer har indsnævret mulighederne for at omfordele vandindvindingen på de eksisterende kildepladser. Det betyder, at der fremover vil blive stillet større krav til dokumentation, herunder vurdering og afvejning af alternativer for vandindvinding og -behandling i forbindelse med fornyelse af gældende indvindingstilladelser. Da hovedparten af Københavns Energis gældende indvindingstilladelser udløber i 2010, er det i de nærmeste år en væsentlig opgave at sikre en fornyelse af disse tilladelser, så Københavns Kommune fortsat kan sikres drikkevand af god kvalitet og mængde.

Selv om miljømålsloven i første omgang berører indvindingssiden, er der også en vigtig kobling til byledningsnettet og vandforbruget, idet en reduktion i vandforbruget og vandtabet i ledningsnettet bidrager til at mindske presset på vandressourcerne i indvindingsområderne. Det er således væsentligt, at såvel vandforsyningerne som de relevante myndigheder kan dokumentere, at der gøres en effektiv indsats for at reducere vandforbrug og tab i ledningsnettet.

Regionplan

Ifølge vandforsyningsloven må vandforsyningsplanen ikke stride mod regionplanen. Den gældende regionplan for Hovedstadsregionen blev endeligt vedtaget den 25. oktober 2005. Regionplanen indeholder retningslinier for indvinding af grundvand i hele Hovedstadsområdet.

- **Mål:** Anvendelsen af grundvandsressourcen skal ske efter følgende prioritering:
 - a. Vand til befolkningens almindelige forsyning med drikkevand.
 - b. Vand til opretholdelse af vandstand og vandføring i vådområder med henblik på at opretholde vandkvalitets- og naturbeskyttelsesmålsætninger.
 - c. Vand til øvrige formål, herunder erhvervsformål, markvanding mv.”

3.3 MÅLSÆTNINGER I KØBENHAVNS KOMMUNE

Kommuneplan

Den gældende Kommuneplan 2005 blev vedtaget i Borgerrepræsentationen den 15. december 2005. Denne plan indeholder prognoser for befolkningsudviklingen i Københavns Kommune samt planer for byudvikling - herunder etablering af nye bydele. Disse dele af planen har betydning for planlægningen af ledningsnettets udbygning og dimensionering. Også planlægningen i Tårnby/Dragør og Frederiksberg kan have betydning, da disse kommuner forsynes direkte eller indirekte fra byledningsnettet i København. I kommuneplanen er endvidere indarbejdet en række sektorplaner, som har betydning for vandforsyningsplanlægningen.

Af retningslinierne i kommuneplanen fremgår, at København skal være en bæredygtig storby.

- **Mål:** Københavns Kommune arbejder for, at:
 - reducere vandforbruget samt sikre drikkevandskvaliteten og forsyningen under hensyntagen til naturen i de områder, hvor vandet indvindes.
 - fastholde grundvandet under byen til drikkevandsformål og til søer og vandløb.

Det fremgår således, at Kommunen vil arbejde for at reducere vandforbruget samt sikre vandkvaliteten og forsyningen under hensyntagen til naturen i de områder, hvor vandet indvindes.

I kommuneplanen er der desuden nævnt en række mere specifikke mål, som ligeledes fremgår af Vandforsyningsplan 2001. Målene kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

- Videreførelse af vandsparerådgivning.
- Lækagesøgning – samtlige strækninger gennemgås med 5-10 års interval.
- Renoveringstakt for byledningsnettet svarende til udskiftning af hele nettet over 100 år.

I Kommuneplan 2005 er der opstillet følgende mål fordelt på forbrugskategorier (liter/indbygger/døgn):

Kategori	2005 l/indb./døgn	2006 l/indb./døgn
Husholdning	120	110
Institutioner	9	8
Erhverv	36	34
Fritid	2	2
Umålt	9	9
Samlet forbrug	176	163

Tabel 3.1 Mål for vandforbrug fordelt på forbrugskategorier

I 2004 var det gennemsnitlige husholdningsvandforbrug på 123 liter/person/dag i København. Ifølge Københavns Kommunes retningslinier for miljøorienteret byfornyelse og nybyggeri 2005 må vandforbruget i husholdningerne ikke overstige 100 l/person/dag, og der anbefales et vandforbrug i husholdninger på maksimalt 90 l/person/dag. Retningslinierne gælder for kommunens eget byggeri og for støttet byggeri. Virkemidler til at nå disse mål er bl.a. genanvendelse af regnvand og sekundavand.

Kommuneplanen rummer endvidere planer for udbygning med etablering af nye områder for boliger og erhverv. Det drejer sig såvel om rømmede tidligere erhvervsarealer som arealer, som ikke tidligere har rummet vandforbrugende aktiviteter i større omfang – f.eks. Ørestaden.

Agenda 21-plan

- **Mål:** Det skal på langt sigt være muligt at indvinde drikkevand i København.

Agenda 21-plan 2004-2007 blev vedtaget den 13. januar 2005. Ud over målsætningen om vandindvinding i København nævner Agenda 21 planen Kommunes vision om, at vandforbruget på langt sigt kan holde sig indenfor det økologiske råderum.

Grundvandsplan

- **Mål:** Grundvandsressourcen indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser og områder med drikkevandsinteresser fastholdes til drikkevandsformål og skal inden 2015 have opnået god tilstand med hensyn til kvalitet og mængde.
- **Mål:** Grundvandsressourcen skal med hensyn til kvalitet og mængde understøtte et samlet nødforsyningsberedskab jf. kommunens vandforsyningsplanlægning
- **Mål:** Grundvandsressourcen søges øget f.eks. via nedsivning for at bevare og udvide udnyttelsesmuligheder og for at opnå en positiv effekt på overfladevand i kommunen. Forringelse af grundvandets kvalitet forebygges.
- **Mål:** Udnyttelse af grundvandsressourcen i København sker under hensyntagen til det samlede vandkredsløb.
- **Mål:** Grundvandsressourcen kan udnyttes til drikkevand og sekundavand samt til andre formål f.eks. grundvandskøling. Anvendelser, der kan reducere behovet for import af drikkevand, søges fremmet af hensyn til naturen i de omegnskommuner, hvor størstedelen af vandet til København indvindes.
- **Mål:** Indsatsen for bevarelse af grundvandsressourcen forankres hos borgere og virksomheder i kommunen.

Grundvandsplan 2005 for Københavns Kommune blev vedtaget i Borgerrepræsentationen den 24. november 2005. Grundvandsplanen indeholder mål og retningslinier for grundvandsressourcen i Københavns Kommune. Planen er gældende indtil staten som følge af vandrammedirektivet vedtager nye vandplaner i 2009. Planen indeholder bl.a. en beskrivelse af grundvandsressurens størrelse, fordeling og kvalitet i kommunen.

3.4 SERVICEMÅL OG KUNDEFOKUS

Københavns Kommune har som ejer af KE Vand opstillet en række servicemål, som fastlægger serviceniveauet for vandforsyningen på en række punkter. Opfyldelsen af servicemålene fremgår af kvartalsvise rapporter til kommunen.

Drikkevand fra rent grundvand

- **Mål:** Målet er, at 95 % af drikkevandet fremstilles ved simpel vandbehandling af rent grundvand.

Stabil levering

- **Mål:** Følgende maksimumtider gælder for genopretning ved brudhændelser:
 - 24 timer for hovedledninger
 - 4-6 timer for forsyningsledninger
 - 2-4 timer for stikledninger

Drikkevandskvalitet

- **Mål:** Antallet af overskridelser af grænseværdier for vandkvalitet i ledningsnet og ved forbruger må maksimalt være 2 % om året.

De øvrige servicemål har i vid udstrækning om end indirekte indflydelse på opfyldelsen af målene overfor forbrugerne.

Sikringen af vandindvindingsrettigheder samt beskyttelsen af grundvandet og indvindingsanlæggene er bl.a. betinget af, at der gøres en indsats for at undgå vandtab i ledningsnettet og vandspild hos forbrugerne. Fornyelsestakten og prioriteringen af ledningsrenoveringen, indsatsen omkring lækagesøgning samt de konkrete mål for etablering af en supplerende drikkevandsindvinding i København, øget anvendelse af sekundavand og regnvand samt etablering af vandbesparende foranstaltninger er eksempler herpå.

